

**თამარ გრძელიძე**  
**ფილოსოფიის დოქტორი**  
[tamara.grdzeldze@iliauni.edu.ge](mailto:tamara.grdzeldze@iliauni.edu.ge)

**სამუშაო ადგილები**

- პროფესორი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტი, რელიგიის კვლევის მიმართულება, 2023 წლის 1 თებერვალი
- წმ. ირინეოს ლიონელის მალტლამდიდებელ-კათოლიკეთა თეოლოგიური კომისიის წევრი, 2024 -
- მიწვეული ლექტორი, კავკასიის უნივერსიტეტი, არტთერაპიის პროგრამა, თბილისი, საქართველო, 2021-2022
- ასოცირებული პროფესორი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტი, რელიგიის კვლევის მიმართულება, სექტემბერი 2020-
  - სირუს ვანსის (სახელობის) მიწვეული პროფესორი მაუნთ ჰოლიოკ კოლეჯის საერთაშორისო ურთერთობებისა და პოლიტიკის ფაკულტეტზე, საუთ ჰედლი, მასაჩუსეტსი, აშშ, იანვარი-მაისი 2020
  - ეილინ დრისკოლის (სახელობის) მიწვეული პროფესორი წმინდა მიქაელის კოლეჯის თეოლოგიის ფაკულტეტზე, ტორონტოს უნივერსიტეტი, კანადა, იანვარი-დეკემბერი 2019
  - საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი წმინდა საყდართან და მალტის სუვერენულ სამხედრო ორდენთან, 2014 - 2018
  - ეკლესიათა მსოფლიო საბჭოს რწმენისა და წყობის განყოფილების აღმასრულებელი, ჟენევა, შვეიცარია, 2001 – 2013
  - ეკლესიათა მსოფლიო საბჭოს მიერ დაფინანსებული პროექტის ხელმძღვანელი, თბილისი, საქართველო, 2000 იანვარი - დეკემბერი
  - განათლების 'მეგაპროექტის' დირექტორი, ფონდი ღია საზოგადოება საქართველო, თბილისი, საქართველო 1998 ივლისი - 1999 ოქტომბერი
  - შოთა რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტის მკვლევარი ძველი ქართული ლიტერატურის დარგში, 1985-1991
  - ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი, მეექვსე სკოლა, თბილისი, საქართველო, 1985-1991

**განათლება:**

- ფილოსოფიის დოქტორი, ოქსფორდის უნივერსიტეტი, დიდი ბრიტანეთი, 1994-1998  
სადოქტორო დისერტაციის თემა: 'ადგილისა და სივრცის საკითხი მაქსიმე აღმსარებლის თხზულებებში'. ხელმძღვანელი პროფ. კალისტე (ტიმოთე) უეარი.
- თავისუფალი სტუდენტი, რიპონ კოლეჯ ქადსდონი, ოქსფორდი, დიდი ბრიტანეთი, 1993-1994
- თავისუფალი სტუდენტი, წმინდა ვლადიმერის მართლმადიდებლური სემინარია, ნიუ-იორკი, აშშ, 1992-1993
- საკანდიდატო დისერტაცია ძველ ქართულ ლიტერატურაში, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 1984  
საკანდიდატო დისერტაციის თემა: 'ორიგინალური ქართული ჰაგიოგრაფიის სიმბოლიკა', ხელმძღვანელები პროფ. ლევან მენაბდე და პროფ. რევაზ სირაძე
- ქართული ფილოლოგიის ფაკულტეტის სტუდენტი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველო, 1974-1979

**ენები:**

ქართული (მშობლიური), ინგლისური, რუსული, ფრანგული, იტალიური (სამუშაო)

საპატიო წოდება, სტიპენდია:

- პაპ პაიუს მეცხრის ორდენი, ვატიკანი, 2017
- ბერნის უნივერსიტეტის (შვეიცარია) საპატიო დოქტორი, *honoris causa*, 2007
- დუბლინის სამების კოლეჯის (The Irish School of Ecumenics) მკვლევარი, ირლანდია, 2011 ოქტომბერი-დეკემბერი
- დამბარტონ ოაკსის (Dumbarton Oaks) მკითხველი, ვაშინტონი, აშშ, 2006 ოქტომბერი-დეკემბერი
- წმინდა ანდრიას სახელობის სტიპენდიანტი, ლამბეთი, ლონდონი, დიდი ბრიტანეთი, 1993-1997

სწავლების გამოცდილება:

- გრიგოლის სახელობის პაპის უნივერსიტეტი (Gregoriana): სამების თეოლოგიის კურსი (რომი, იტალია, აპრილი-მაისი 2024)
- კავკასიის უნივერსიტეტი: ისტორია და რელიგიური მოტივები (კურსი მომზადებულია სპეციალურად ფსიქოლოგიის სტუდენტებისთვის)
- ილიას უნივერსიტეტი: ქრისტიანული ცივილიზაცია, რელიგია და ნაციონალიზმი, მდგრადი განვითარება და ქრისტიანული ტრადიცია, ადამიანის უფლებები და ქრისტიანული ტრადიცია, ქრისტიანული ერთობა.
- მაუნთ ჰოლიოკ კოლეჯი: 'რელიგიისა და პოლიტიკის გადაკვეთა ფილმებში'
- რომის წმ. თომა აკვინელის სახელობის პონტიფიკალური უნივერსიტეტის თეოლოგიის ფაკულტეტის მიწვეული პროფესორი, (რომი, იტალია, 2015-2017):  
'ეკლესიათაშორისი ურთიერთობები'  
სემინარი თემაზე 'მაქსიმე აღმსარებლის ეკლესიოლოგია'
- ბერნის უნივერსიტეტის თეოლოგიის ფაკულტეტის მიწვეული პროფესორი, (შვეიცარია, 2015 ოქტომბერი-ნოემბერი)  
სალექციო კურსი თემაზე 'მართლმადიდებლობა და გენდერული საკითხი'
- ლვოვის (უკრაინა) კათოლიკური უნივერსიტეტის დისტანციური სწავლების პროფესორი, 2008-2009  
სასწავლო კურსის თემა 'აღმოსავლურ-ქრისტიანული სწავლება'
- ბოსეს ეკუმენური ინსტიტუტის მოწვეული პროფესორი (სელინი, შვეიცარია, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010, 2012)  
სემინარები თემაზე 'ეკუმენური ეკლესიოლოგია და ორმხრივი ეკლესიათაშორისი დიალოგი'; 'ეკუმენური ღვთისმეტყველება და ქრისტიანული ტრადიცია'
- მაუნთ ჰოლიოკის კოლეჯის მოწვეული ლექტორი, მასაჩუსეტსი, აშშ, 1992  
სალექციო კურსი თემაზე 'საქართველოს კულტურა'
- თბილისის მეექვსე საჯარო სკოლაში ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი 1984-1991

გამოქვეყნებული ნაშრომები:

ინგლისურად -

*ეკლესიის საზღვრები და ეროვნული იდენტობა მართლმადიდებელ ეკლესიაში*  
(ნოტრ დამის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, აშშ, 2023)

*ქართველი ბერები ათონის მთაზე: ივირონის ორი წინამძღვრის ცხოვრებები*  
*მეთერთმეტე საუკუნიდან, ტექსტი ქართულიდან ინგლისურად თარგმნა,*  
*შენიშვნები და შესავალი დაურთო თამარ გრძელიძემ, (ლონდონი, Bennet&Bloom,*  
*2009)*

*ავტორიტეტის საფუძვლები: ადრეული ეკლესია, პირველი ტომი, რედ., (ჟენევა: WCC*  
*Publications, 2014)*

*ავტორიტეტის საფუძვლები: თანამედროვე ეკლესია, მეორე ტომი, რედ., (ჟენევა: WCC*  
*Publications, 2014)*

*სახარების კითხვა ადრეული ეკლესიის მიერ: გზამკვლევი, რედ., (ჟენევა: WCC*  
*Publications, 2013)*

*‘მოწმეთა ღრუბელი’: ეკუმენური მოხსენიების შესაძლებლობანი, რედ., გუილო*  
*დოტისთან ერთად (ჟენევა: WCC Publications, 2009)*

*BEM 25 წლისაა: ცოცხალი მემკვიდრეობის კრიტიკული ანალიზი, რედ., თომას*  
*ბესტთან ერთად (ჟენევა: WCC Publications, 2007)*

*ძნელბედობის ჟამის დამოწმება: საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის*  
*ისტორია 1811-2000, რედ., ლუკას ფიშერთან და მარტინ გეორგესთან ერთად*  
*(ლონდონი: Bennet&Bloom, 2006)*

*‘ერთი, წმინდა, კათოლიკე და სამოციქულო’: ქრისტიანთაშორისი მსჯელობა*  
*ეკლესიის შესახებ, რედ., (ჟენევა: WCC Publications, 2005)*

*განათლების რეფორმა საქართველოში: აწმყო და მომავალი, სადისკუსიო ნაშრომი,*  
*UNDP (თბილისი: 1998)*

იტალიურ ენაზე-

*რომი და ქართველები, რედ., (რომი: Studium, 109, 2017)*

ქართულ ენაზე -

*ეკლესიის საზღვრები: მართლმადიდებელი ღვთისმეტყველები ეკუმენიზმის შესახებ,*  
*რედ., (თბილისი: კვირიონი, 2000)*

2014-2018 წლებში აქვეყნებდა ბლოგს ქართულ ენაზე წმინდა საყდარში მიმდინარე მოვლენების შესახებ

ცალკეულ კრებულებში, პერიოდულ და ენციკლოპედიურ გამოცემებში გამოქვეყნებული აქვს ასზე მეტი სტატია ღვთისმეტყველების (მართლმადიდებელი, ეკუმენური), ეკლესიის ისტორიის, ჰერმენევტიკის სფეროში ინგლისურ, ფრანგულ, ბერძნულ, იტალიურ ენებზე.

**გამოქვეყნებულ ნაშრომებს შორის:**

‘ძალადობა საქართველოში და ჯვრის ამბივალენტურობა’, გამოქვეყნდა ინგლისურ ენაზე ფორდემის უნივერსიტეტის (აშშ) მართლმადიდებელი ქრისტიანული სწავლების ცენტრის საიტზე publicorthodoxy.org, 20 ივლისი, 2021

‘ცოდნის რეცეფციული გაღრმავება მართლმადიდებელ ეკლესიაში’, *რეცეფციული ეკუმენიზმი როგორც ეკლესიური ცოდნის გაღრმავება: ეკლესიის რეფორმისკენ მიმავალი გზები*, (რედ.) პოლ დ. მარი, გრეგორი ა. რაიანი და პოლ ლეიკლენდი (ოქსფორდის უნივერსიტეტის გამომცემლობა: 2022)

‘განხეთქილება განსხვავების მიღმა: რას ფიქრობს სამართლისა და მშვიდობის სახელით ეკუმენურ პილიგრიმობაზე მართლმადიდებელი ეკლესია’, *ერთობლივი სვლა. სამართლისა და მშვიდობის სახელით ეკუმენურ პილიგრიმობის თეოლოგიური საფუძვლები*, (რედ.) სიუზან დარბერი და ფერნანდო ენსი, (ყენევა: ეკლესიათა მსოფლიო საბჭოს გამომცემლობა, 2018)

‘მართლმადიდებლობა და ეკუმენური მოძრაობა’, *ოქსფორდის უნივერსიტეტის გამომცემლობის კრებული ეკუმენურ სწავლებაზე*, (რედ.) ჯეფრი უეინრაიტი და პოლ მაკპარტლანი (ოქსფორდის უნივერსიტეტის გამომცემლობა: 2021)

‘ადამიანის უფლებები - მართლმადიდებლობა - პიროვნების ღირსება’, (რედ.) ელიზაბეტ დიამატოპულო და ლუი-ლეონ ქრისტიონსი, *მართლმადიდებელი ქრისტიანობა და ადამიანის უფლებები ევროპაში, თეოლოგიურ პარადიგმასა და სოციალურ-ლეგალურ პრაქტიკას შორის*, სერიაში *ღმერთები, ადამიანები და რელიგიები*, ტომი 24 (პიტერ ლანგი, 2018)

‘ეკლესია’, *სისტემატური ღვთისმეტყველება და კლიმატური ცვლილება: ეკუმენური პერსპექტივიდან*, (რედ.) მაიკლ ნორთოკოტი, პიტერ მენლი სკოტი (რაუტლიჯი, 2014)

‘საქართველოს ტრადიცია’, *მართლმადიდებლური ქრისტიანული სამყარო*, (რედ.) ავგუსტინე კასიდი (რაუტლიჯი, 2012)

‘მართლმადიდებელი ეკლესია ომისა და კონფლიქტის დროს: რუსეთ-საქართველოს 2008 წლის ომი’, *სამართლიანი ომი: მართლმადიდებლური პერსპექტივები* (რედ.) სემეგნიშ ასფავი, ალექსი ჩეჰადეჰი და მარიან სიმონი (ყენევა: ეკლესიათა მსოფლიო საბჭოს გამომცემლობა, 2012)

‘ქართველები ათონის მთაზე’, *ათონის მთა: აღმოსავლეთ საქრისტიანოს მიკროკოსმოსი*, (რედ.) გრეჰემ სპივი და მიტროპოლიტი კალისტე უეარი (პიტერ ლანგი, 2011)

#### **აკადემიური საცნობარო ლიტერატურა**

‘საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია’, ‘შოთა რუსთაველი’, ‘ექვთიმე ათონელი’, ‘გრიგოლ ფერაძე’, *ოქსფორდის ქრისტიანული ეკლესიის ლექსიკონი*, მეოთხე გამოცემა, (რედ.) ფ.ლ. ქროსი, ე.ა. ლივინგსტონი, ა. ლაუთი (ოქსფორდის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 2022)

‘საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია’, ‘ეკლესიოლოგია’, ‘ეკუმენიზმი და მართლმადიდებლობა’, *აღმოსავლეთ-მართლმადიდებლური ქრისტიანობის ენციკლოპედია*, ორ ტომად, (რედ.) ჯონ ენტონი მაკგაკინი (უილი-ბლექველი, 2011)

წმინდა საყდართან საქართველოს საელჩოს თაოსნობით, 2014-2108 წლებში, გაიმართა საერთაშორისო კონფერენციები რომში:

- პეტრე ხარისჭირაშვილის ღვაწლი ქვეყნისა და ეკლესიის წინაშე, 2015 წლის ნოემბერი

- კრეტის წმინდა და დიდი კრების შესახებ (რუმინეთის საელჩოსთან ერთად) 2016 წლის ივნისი
- საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის 100 წელი, 2017 წლის ნოემბერი
- ქმნილებების შესახებ ქრისტიანული მოძღვრების გააზრება (გერმანიისა და ნიდერლანდების საელჩოებთან ერთად), 2018 წლის მარტი
- წმინდა გრიგოლ ფერაძე (პოლონეთის საელჩოსთან ერთად), 2018 წლის სექტემბერი